

Asia: VN/14208/2023

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Digi- ja väestötietoviraston lausuntoa ehdotukseen valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen, jatkossa VTJ-asetus muuttamisesta. Ehdotuksen pääasialliset muutosehdotukset johtuvat aiemmin hyväksytyistä lainsäädäntömuutoksista. Digi- ja väestötietovirasto pitää hyväksytyistä lainsäädäntömuutoksista seuraavia ehdotuksia VTJ-asetuksen muuttamisesta välttämättöminä toteuttaa ja kannattaa niitä. Digi- ja väestötietovirasto nostaa kuitenkin ehdotuksesta esiin seuraavat huomiot.

VTJ-asetuksen (128/2010) 1 §:n 2 ja 3 kohdan ryhmittely perustuu etu- ja sukunimilailla (946/2017) kumotun nimilain (694/1985) mukaiseen sääntelyyn sukunimestä. Nimilain 7 ja 8 a §:n mukaan avioliiton perusteella joko vihkimisen yhteydessä tai avioliiton aikana puoliso saattoi ottaa henkilökohtaiseen käyttöönsä sukunimen, joka hänellä oli viimeksi naimattomana ollessaan, tai sukunimen, joka hänellä oli avioliittoon mennessään. Henkilökohtaiseen käyttöön otettu sukunimi ei periytynyt nimilain 2 luvun mukaan henkilön lapselle. Etu- ja sukunimilailla käyttöön otettu ja etu- ja sukunimilain 5 §:ssä määritelty sukunimiyhdistelmä ei periytyvyyden osalta vastaa nimilain mukaista henkilökohtaiseen käyttöön otettua sukunimeä. Etu- ja sukunimilain 50 §:n mukaan kumotun nimilain 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhteisen sukunimen ja henkilökohtaista käyttöä varten otetun sukunimen muodostamaa yhdistelmää pidetään lain voimaantulon jälkeen etu- ja sukunimilain 5 §:ssä tarkoitettuna sukunimiyhdistelmänä.

Sukunimiyhdistelmän erottelu VTJ-asetuksen 1 §:ssä ei ole tarpeen vastaavasti kuin nimilain aikaan oli tarpeen erottaa henkilökohtaiseen käyttöön otettu sukunimi. Digi- ja väestötietovirasto ehdottaakin harkittavaksi, olisiko VTJ-asetuksen 1 §:n 2 ja 3 kohdat yhdistettävissä yhdeksi kohdaksi, jossa sukunimi ja sukunimiyhdistelmä rinnastettaisiin väestötietojärjestelmään tallennettavina nimitietoina ilman kumpaankaan käsitteeseen lisättäviä määreitä. Vaikka säännöksen kohtien yhdistämistä ei tehtäisikään, olisi myös VTJ-asetuksen 1 §:ssä varmistettava, että

sukunimiyhdistelmä voidaan tallentaa väestötietojärjestelmään kaikissa etu- ja sukunimilain mahdollistamissa tilanteissa, kuten lapselle 6-8 §:n perusteella sekä sukunimen muutoshakemuksen perusteella. Samoin olisi nykyistä VTJ-asetuksen 1 §:n 3 kohtaa joka tapauksessa muutettava ottamaan huomioon etu- ja sukunimilain mukaiset menettelyt ja mahdollisuudet ottaa sukunimiyhdistelmä käyttöön avioliiton perusteella.

Digi- ja väestötietovirasto on aiemmin tuonut esiin VTJ-asetuksen muutostarpeita, joita kaikkia ei ole huomioitu nyt lausuttavana olevassa muutosehdotuksessa. Digi- ja väestötietovirasto toteaa esittämiensä muutostarpeiden olevan sille edelleen merkityksellisiä ja toivoo niiden huomioimista asetukseen lähitulevaisuudesta, jos niiden huomioiminen ei ole tässä yhteydessä mahdollista. Esiin tuomistaan asetuksen muutostarpeista Digi- ja väestötietovirasto korostaa tässä yhteydessä

- 4 ja 19 §:n selkeyttämistä siten, että 4 §:stä ilmenisi vain VTJ-lain 13 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia kotikunta- ja asuinpaikkatietoja ja 19 §:ssä vain VTJ-lain 13 §:n 1 momentin 22 kohdan mukaisia muita yhteystietoja ja

- 24 §:n 16 kohdan kumoamista ja kohdan mukaisten rakennuksen rahoitusta koskevien tietojen väestötietojärjestelmässä ylläpitämisen lopettamista.

Salovaara Timo
Digi- ja väestötietovirasto

Välimäki Kaj
Digi- ja väestötietovirasto